

ג. רבי יהודה מחייב בכפיית המטה – במי שיכול, להוציא עוברות ומניקות וכד', ולא הודו לו חכמים. ואמרו בברייתא: מודים חכמים בשיכול. ופירשו מחלוקתם בכפיית שאר המטות שבבית, מלבד מטתו. אמר רבא: הלכה כתנא של משנתנו, שלא הודו לו חכמים כל עיקר, ואין צריך לכפות המטה.

דפים ל – לא

לו. על שום מה היה חמשה עשר באב יום טוב גדול בישראל?

לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיום הכפורים, שבהם בנות ירושלים יוצאות בכלי לבן שאולים וחולות בכרמים ואומרות בחור שא נא עיניך וראה מה אתה בורר לך, אל תתן עיניך בנוי תן עיניך במשפחה... –

יום הכפורים – משום שהוא יום סליחה ומחילה, ובו ניתנו לוחות אחרונות. חמשה עשר באב – ניתנו בו חמשה טעמים:

רב יהודה אמר שמואל: יום שהותרו שבטים לבוא זה בזה (דרשו זה הדבר אשר צוה ה' לבנות צלפחד – דבר זה לא יהא נוהג אלא בדור זה); –

רב יוסף אמר רב נחמן: יום שהותר שבט בנימין לבוא בקהל (לאחר מעשה פילגש בגבעה. ואיש ישראל נשבע במצפה לאמר איש ממנו לא יתן בתו לאשה... – ממנו ולא מבניו); –

רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: יום שכלו בו מתי מדבר; –

עולא אמר: יום שביטל הושע בן אלה פרודאות (= שומרים) שהושיב ירבעם, והתיר לבני עמו לעלות לירושלים לבית המקדש; –

רב מתנה אמר: יום שניתנו הרוגי ביתר לקבורה; –

רבה ורב יוסף אמרו שניהם: יום שפסקו מלכרות עצים למערכה (שמאז תשש כחה של חמה ואין העצים יבשים לגמרי וחוששים לתולעת), וקראו לו 'יום תבר מגל'.

יש מי שצדד על פי השערה, שהמחולות בכרמים היו נעשים למחרת יום הכפורים ולא בו ביום ממש (ע' בעיונים בדברי חז"ל ובלשונם' עמ' ט).